

УДК 657.05

В. В. Ратинський,
к. е. н., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя
ORCID ID: 0000-0001-9283-6371

DOI: 10.32702/2306-6792.2021.7—8.79

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

V. Ratynskiy,
PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Accounting and Audit,
Ternopil I. Pulu National Technical University

ACCOUNTING IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT PROCESS

Необхідність здійснення комплексних заходів щодо вдосконалення діючої системи бухгалтерського обліку та звітності викликана насамперед зміною економічного середовища діяльності господарюючих суб'єктів, розширенням взаємовідносин з суб'єктами світового ринку, появою нових об'єктів підприємницької діяльності, змінами правової бази. Теорія як система основних положень і ідей в тій чи іншій галузі знання — основа будь-якої науки і, по суті, головне її зміст. Функцією науки, що представляє собою сферу людської діяльності, є вироблення і теоретична систематизація об'єктивних знань про предмет наукового дослідження. Більшість видів інтелектуальної діяльності, щоб вважатися наукою, повинні мати свою теоретичну основу. До їх числа належить облік, економічний аналіз і аудит. Нині більш-менш ґрунтовно розробленою вважається теорія бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності, хоча і тут багато що потрібно переосмислити і розвинути стосовно можливостей сучасних інформаційних технологій і умов здійснення виробничо-фінансової діяльності підприємств зараз і в майбутньому.

The need for comprehensive measures to improve the existing system of accounting and reporting is primarily due to changes in the economic environment of economic entities, expanding relations with world market participants, the emergence of new business objects, changes in the legal framework. Theory as a system of basic principles and ideas in a particular field of knowledge — the basis of any science and, in fact, its main content. The function of science, which is a sphere of human activity, is the development and theoretical systematization of objective knowledge about the subject of scientific research. Most intellectual activities, to be considered a science, must have a theoretical basis. These include accounting, economic analysis and audit. Currently, more or less thoroughly developed is the theory of accounting and analysis of economic activity, although here much needs to be rethought and developed in relation to the capabilities of modern information technology and the conditions of production and financial activities of enterprises now and in the future.

For the proper functioning of any market link economy, it is essential that participants, when making decisions, have truthful and objective information about property, financial and financial condition, results of work — profits, income or losses, as well as the features of their achievement (based on preliminary data) as in their enterprise, and partners. Such information is provided only by the accounting system.

Accounting is used in all areas of business — production, commercial, banking, insurance, in all industries and subsectors — industry, agriculture, construction and more. In each sphere (type) of activity, in each branch of management accounting has specific features. However, the initial provisions of accounting are the same, common to all activities and in all sectors of the economy. Accounting as an information system is divided into open, such that can be published, and closed, which is a trade secret of the enterprise. The first forms the concept of financial accounting, the second — internal (managerial, production) accounting. As for the initial provisions, they are common, common to both financial and internal accounting.

Ключові слова: теорія обліку, бухгалтерський облік, аудит, управління бізнесом, бізнес-рішення, методи обліку, стратегічне планування та облік, облікова освіта.

Key words: accounting theory, accounting, audit, business management, business decisions, accounting methods, strategic planning and accounting, accounting education.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розгляд проблемних питань теорії бухгалтерського обліку в історичному розвитку, а також пропозицію можливих

шляхів їх вирішення. Зроблено основний висновок про необхідність відокремленої теорії бухгалтерського обліку і її основних постулатів, що включають певні поняття, зміст та

сферу функціонування обліку для внутрішнього управління діяльністю підприємств, методи бухгалтерського обліку та аудиту.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологічною основою стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених. У процесі написання статті використовувалися методи порівняння, індукції, дедукції, аналізу, синтезу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку і звітності в чому визначені прагненням подолати основні недоліки бухгалтерського обліку, які відзначаються і відзначалися такими вітчизняними та зарубіжними вченими: Івашкевич В.Б., Богатая І.Н., Євстафєва Е.М., Канцедал Н.А., Краус Н.М., Голобородько О.П., Павликівська О.І., Семенишена Н., Шишкова Н.А., Яструбський М.Я. і ін.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Теорія бухгалтерського обліку, як система і основа практики його застосування, стала формуватися порівняно недавно і знаходиться в початковій стадії свого розвитку. Якщо першим, судячи зі збережених в історії публікацій, методологічних питань бухгалтерського обліку близько семи століть, то теорія бухгалтерського обліку в її сучасному розумінні не налічує і сімдесяти років. Деякі її поняття, методи і процедури (наприклад, рекомендації про необхідність щоденного обліку витрат сировини, матеріалів та інших ресурсів, угруповання витрат в залежності від ступеня їх змінності від величини визначального фактора, розрахунок точки нульового прибутку, ідеї стандарт-коста та нормативного обліку) з'явилися раніше цього терміну, проте як система, вид відокремленого обліку, навчальна дисципліна для викладання в нашій країні сформувався лише до кінця ХХ ст. Трохи раніше це відбулося за кордоном [3; 8; 9].

Бухгалтерський облік спочатку призначався для господаря-власника закладу і служив його інтересам. Тільки в середні віки держави Європи оцінили можливості бухгалтерського обліку для оподаткування і стали вводити єдині регламентовані законодавчі правила організації і ведення справ в бухгалтерії підприємств. Це стосувалося обов'язковості первинного документування, єдиних правил оцінки і списання активів, визначення фінансових результатів

діяльності та необхідності підтвердження даних бухгалтерської звітності незалежним аудитором. Бухгалтерський облік і звітність все більшою мірою стали орієнтуватися на зовнішніх споживачів (інвестори, кредитні установи, статистичні та податкові органи держави), хоча багато даних обліку і звітності залишалися і залишаються затребуваними і для внутрішнього управління.

Потреба в обліковій інформації для свого підприємства не тільки збереглася, а й посилювалася в зв'язку з ускладненням виробничої діяльності, господарського життя і фінансових відносин організацій. З'явився ринок цінних паперів, більш різноманітними стали фінансові та банківські розрахунки і операції, виробництво від ручного індивідуального ремесла перейшло до стандартизованого, потоковим методам, різко підвищилася роль техніки і технології у виготовленні продукції та наданні послуг, в рази зросла їх номенклатура. Частково цю проблему формування інформації, необхідної для внутрішнього управління, намагалися вирішити за рахунок розробки і експлуатації різних варіантів диспетчерського, оперативнотехнічного, щоденного обліку роботи підприємства, проте всі зазначені системи засновані на кількісних показниках діяльності і не включають вартісні, на яких будується управління економікою господарюючого суб'єкта. Існували й спроби використання для управління підприємством даних щоденного обліку собівартості продукції, робіт, послуг, але і вони виявилися невдалими, головним чином тому, що отриману інформацію не можна було визнати бухгалтерською [5]. Бухгалтерія відповідає за достовірність своєї звітності тільки після повного завершення облікових процедур, включаючи закриття рахунків, визначення оборотів і сальдо по кожному з них. Таке може статися не раніше закінчення облікового періоду, тобто як мінімум не раніше місяця. Для управління потрібна інформація до моменту прийняття рішення, тобто в будь-який день місяця або чим швидше, тим краще. До того ж дані бухгалтерського обліку і звітності характеризують минуле і сьогодення, а для управління, крім того, потрібна інформація про можливе майбутнє. Неможливість існуючої системи бухгалтерського обліку передбачити, що чекає підприємство найближчим і більш віддаленим час, "заглянути" після звітного року вперед, що для будь-якого управління обов'язково, призвело до необхідності особливого виду обліку — управлінського і найбільш розвинутою форми використання його даних — контролінгу.

Розмежування двох видів обліку відбулося головним чином в останні двадцять років. У результаті облікова інформація стала виконувати в багатьох організаціях іншу, додаткову функцію, а бухгалтер з бухгалтерського обліку отримав якісно новий статус. Управлінська облікова інформація стала використовуватися в поєднанні з інформацією, раніше не відображеною в бухгалтерському обліку, така, наприклад, як показники ринкової кон'юнктури, задоволеність споживача, внутрішня ефективність виробничих витрат і мотивація працівників. Як наслідок, фахівці з бухгалтерського обліку все більше залучаються в такі сфери господарської діяльності підприємства, як маркетинг, розробка, виготовлення і збут продуктів, управління матеріальними і трудовими ресурсами.

Одних традиційних облікових методів виявляється вже недостатньо; функції бухгалтера з бухгалтерського обліку складаються не просто в підготовці періодичних звітів про витрати і результати діяльності для менеджерів різних рівнів управління, але в забезпеченні відповідної фінансової та нефінансової інформацією керівників, які відповідають за прийняття рішень з цілого ряду професійних питань, таких як маркетинг, фінансова та організаційна діяльність, цінова політика, стратегічне планування та контроль [11].

Всі ці аспекти в тій чи іншій мірі повинні бути об'єктом теорії бухгалтерського обліку. Початок теорії формування і практичного використання системних методів обліку для внутрішнього управління економічними показниками діяльності підприємств було покладено розробкою, апробацією і застосуванням ідей вдосконалення нормативного обліку і контролю витрат підприємств. Бухгалтерський облік забезпечує можливість вибору оптимального для заданих умов варіанта витрат, прогнозування витрат і фінансових результатів діяльності, контролю за ними шляхом виявлення відхилень від заздалегідь встановлених величин. За порівняно менших витратах на ведення обліку менеджери отримували інформацію для оперативного, цілеспрямованого внутрішньофірмового управління за усіма основними показниками діяльності підприємства. Крім звичайного, властивого бухгалтерському обліку призначенням, управлінський облік став частиною не тільки виробничих, а й маркетингових інформаційних систем, використовуваних для ціноутворення і ведення переговорів з клієнтами та профспілками, підведення підсумків руху ка-

піталу і поточних операцій, планування податкових відрахувань [13].

Бухгалтерський облік у нашій країні сьогодні набуває все більшого визнання. Висловлюється навіть думка про те, що підприємствам сьогодні потрібно зосередити увагу в основному на організації та ведення обліку для внутрішнього управління, а бухгалтерський облік обмежити необхідністю дотримання вимог податкового законодавства, тобто перетворити його в податковий облік. З цим погодитися не можна, оскільки у бухгалтерського обліку та звітності призначення інше, ніж у податкового, і необхідність в ньому обумовлена принципами, які наша країна взяла на себе зобов'язання дотримуватися. Потрібна і відоблена теорія такого обліку, його наукова база. Певною мірою зусиллями зарубіжних і вітчизняних вчених основа її була створена, але як будь-яка творча наука зазначена теорія потребує постійного розвитку і вдосконалення. Наукові дослідження з визначення формуються в пошуку нового, ще не відомого, такого що просуває діючу практику вперед. Цілком і повністю це відноситься і до бухгалтерського обліку, в теорії якого ще багато "білих плям" і різних варіантів вирішення методологічних та організаційних проблем. Розглянемо окремі з них в певній сукупності і послідовності, особливо відзначивши, що в бухгалтерському обліку істотно більше можливостей для творчого підходу, ніж в обліку фінансовому, який обмежений рамками нормативно-професійної та державної регламентації.

Сутність бухгалтерського обліку та сфера його застосування. Сьогодні існує багато трактувань змісту обліку для внутрішнього управління виробничо-господарською діяльністю організації, сфери його застосування, об'єктів і суб'єктів обліку. Одні дослідники бачать в бухгалтерському обліку засоби і методи отримання інформації, яка потрібна для прийняття управлінських рішень керівництвом, інші вважають його набором облікових реєстрів для менеджерів своєї організації, де не допустимі передбачені обліковою політикою деякі відхилення від абсолютної істини, треті розглядають бухгалтерський облік як сукупність додаткових методів, що дозволяють оптимізувати здійснення внутрішньогосподарських розрахунків, формування трансфертних цін і т.д. Існують думки, що бухгалтерський облік — це добре відомий раніше оперативно-технічний облік, доданий вартісними показниками, а також, що він являє собою дещо розлогий розділ

обліку витрат і калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг підприємства [4; 7].

Зараз на практиці і в більшості підручників і навчальних посібників бухгалтерський облік в основному розглядається як система обчислення і контролю за витратами і результатами виробничо-збутової, торгової і посередницької діяльності комерційних організацій [3; 5; 8]. Таке визначення обліку в принципі правильне, оскільки будь-яке управлінське рішення для своєї реалізації вимагає відповідних витрат, від здійснення яких очікується певний результат. Але це в рівній мірі відноситься і до інших видів бізнесу господарюючого суб'єкта. На думку автора, крім виробництва та продажів, в сферу обліку для менеджерів слід включити і інноваційну, фінансову, маркетингову та іншу комерційну діяльність, незалежно від того, чи здійснюється вона як основний або супутній вид бізнесу організації.

Можливість включення в сферу бухгалтерського обліку всіх видів підприємницької і некомерційної діяльності обумовлена не тільки тим, що всі вони так чи інакше пов'язані з витратами, які вимагають контролю і управління. Багато в чому спільними є способи бюджетування, нормування витрат, виявлення відхилень від норм, методи їх факторного аналізу та оцінки раціональності. Стосовно до витрат, незалежно від їх галузевої та функціональної належності, тут застосовні різні варіанти властиві тільки бухгалтерському обліку методики.

У сукупності система бухгалтерського обліку повинна включати формування інформації:

- для менеджменту різного рівня відповідальності за прийняті рішення по управлінню;
- з метою контролю виробничо-збутової, інноваційної та фінансової діяльності;
- для ціноутворення на продукцію і послуги, здійснення цінової і податкової політики;
- для аналізу руху основного і оборотно-го капіталів і поточних операційних витрат;
- для ведення переговорів з клієнтами, профспілковими організаціями, представниками муніципальної влади.

Будь-яке управління пов'язано з необхідністю контролю за виконанням управлінських рішень. У бухгалтерському обліку контрольні функції проявляють себе дещо по-іншому. Тут присутні не тільки спостереження вищого керівництва за роботою підрозділів або осіб, але передусім самоконтроль виконання службових обов'язків менеджера, перевірка того, як він сам сприяє досягненню цілей організації і наскільки ефективно і оперативно здійснює ко-

ригувальні дії, якщо цього не відбувається. Контроль включає встановлення стандартів діяльності, виявлення відхилень і визначення способів їх усунення. Крім звичайного для обліку контролю за витратами, бухгалтерський облік повинен здійснювати контроль і за операційними витратами.

Операційні витрати в бухгалтерському обліку — це витрати за операціями виготовлення і збуту продукції і послуг, а також витрати, пов'язані з укладенням угод: з вибором партнерів, з підписанням договорів і угод, із здійсненням контролю за їх виконанням, адаптацією до змін в діяльності.

У кінцевому підсумку ефективне управління є не що інше, як правильний вибір цілей управління і їх досягнення з мінімальними витратами.

Головним у методиці бухгалтерського обліку завжди була орієнтація на визначення оптимальних (з кількох альтернативних) показників виробничо-фінансової діяльності на найближче і віддалене майбутнє, а також виявлення відхилень від заздалегідь заданих параметрів. Це стосується запасів товарно-матеріальних цінностей, витрат за видами, місцями формування і центрам відповідальності, надходжень і витрат грошових коштів, результатів основної, інноваційної та іншої комерційної діяльності. В результаті коригуючий вплив на керований об'єкт (запаси, витрати, прибуток і ін.) здійснюється на основі інформації про відхилення від заздалегідь заданих параметрів стану або поведінки об'єкта управління. Дані про відхилення використовуються для виявлення причин перевитрат, подорожчань, непродуктивних витрат, зниження рівня продажів, виручки і прибутку. Результативність та ефективність рішень з управління виробничо-господарською діяльністю підприємства при цьому істотно підвищується.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Для подальшого розвитку теорії та практики бухгалтерського обліку необхідні більш досконалі методи стандартизації, нормалізації, нормування керованих параметрів і відхилень від їх заданої величини, в тому числі з використанням економіко-математичних методів і ІТ-технологій. Навіть у частині витрат на виробництво і продаж продукції, роботи, послуги, закупівлю і реалізацію товарів в торгівлі потрібні більш економічно і математично обґрунтовані методики прогнозування, планування, обліку і регулювання спочатку заданих витрат за різних умов і обставин їх формування.

Водночас слід враховувати рівень завантаження виробничих потужностей і можливість використання інших можливостей підприємства, що дозволить оцінювати ефективність вкладеного в бізнес капіталу. Капітал завжди був і залишається обмеженим і дефіцитним ресурсом, крім того він має тенденцію до подорожчання. Будь-яка незлагодженість у завантаженні устаткування та інших основних засобів, а також надлишки запасів матеріальних ресурсів і збільшена чисельність виробничого і обслуговуючого персоналу ведуть до невиправданих витрат і знижують конкурентоспроможність підприємства.

Таким чином, в якості основних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку та звітності слід виділити:

1) створення досконалішої законодавчої бази для застосування МСФЗ;

2) націленість економічних суб'єктів на формування інтегрованих обліково-аналітичних систем із застосуванням в їх рамках різних видів обліку, а також фінансової та нефінансової звітності;

3) зміна системи регулювання бухгалтерського обліку та звітності і формування змішаної моделі регулювання;

4) вдосконалення аудиторської діяльності на основі її стандартизації, посилення вимог до підготовки аудиторів, а також введення вимоги про організацію в кожному економічному суб'єкті системи внутрішнього контролю;

5) реформування системи підготовки та перепідготовки бухгалтерів та аудиторів.

Література:

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 № 996-XIV. — Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1999. № 40. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 05.10.2017 № 2164-VIII. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>

3. Cescon F., Costantini A., and Grassetti L. Strategic choices and strategic management accounting in large manufacturing firms. *Journal of Management and Governance*. 2018. 23 (3), 605—636.

4. Kamal Sh. Historical Evolution of Management Accounting, *The Cost and Management*. 2015. 43 (4). 12—19.

5. Pavlatos O., and Kostakis X. The impact of top management team characteristics and historical financial performance on strategic management accounting. *Journal of Accounting and Organizational Change*. 2018. 14 (4). 455—472.

6. Petera P., and Soljakov L. Use of strategic management accounting techniques by companies in the Czech Republic. *Economic research-ekonomiska istrazivanja*. 2019. 33 (1), 46—67.

7. Ratynskiy V., Shostakivska N., and Pavlykivska O. Problems evolutionary process of production, its management and accounting. *Economics, Management, Law: socio-economic aspects of development": Collection of scientific articles*. — Edizioni Magi, Roma, Italia. 2016, P. 112—117

8. Semenysheva N.V. Accounting and financial reporting: problems of harmonization with IFRS. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya: Finansy i kredyt*. 2013. 2. 138—144.

9. Valipour H., and Kaviani Fard H. The importance of the field of industry in the type of management accounting procedures. *Journal of Accounting Research*. 2017. 7 (3), 81—95.

10. Vasquez A.U. and Naranjo-Gil D. Management Accounting Systems, Top Management Teams, and Sustainable Knowledge Acquisition: Effects on Performance. *Sustainability*. 2020. 12 (5). 1—14.

11. Богатая И.Н., Евстафьева Е.М. Исследование современных тенденций развития бухгалтерского учета и отчетности, *Международный бухгалтерский учет*. 2013. № 25. С. 2—17.

12. Ивашкевич В.Б. Проблемы теории управленческого учета и контроллинга // *Международный бухгалтерский учет*. 2015. № 7 (349). С. 2—14.

13. Канцедал Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. *Accounting and Finance*. 2019. № 1 (83). С. 29—34.

14. Краус Н.М., Голобородько О.П., Краус К.М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 1.

15. Семенишена Наталія. Бухгалтерський облік як інститут: огляд досліджень. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Вип. 3—4. С. 7—18.

16. Шишкова Н.Л. Перспективи ІТ-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. *Економіка підприємства. Економічний вісник*. 2019. № 3. С. 149—159.

17. Яструбський М.Я. Теорія і практика бухгалтерського обліку в період цифрової економіки. *Сучасні питання економіки і права*. 2020.

Збірник наукових праць. Вип. 1 (11) Серія: економічні науки. С. 187—203.

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 23 March 2021).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" to Improve Certain Provisions", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> (Accessed 23 March 2021).

3. Cescon, F. Costantini, A. and Grassetti, L. (2018), "Strategic choices and strategic management accounting in large manufacturing firms", *Journal of Management and Governance*, vol. 23 (3), pp. 605—636.

4. Kamal, Sh. (2015), "Historical Evolution of Management Accounting", *The Cost and Management*, vol. 43 (4), pp. 12—19.

5. Pavlatos, O. and Kostakis, X. (2018), "The impact of top management team characteristics and historical financial performance on strategic management accounting", *Journal of Accounting and Organizational Change*, vol. 14 (4), pp. 455—472.

6. Petera, P. and Soljakov, L. (2019), "Use of strategic management accounting techniques by companies in the Czech Republic", *Economic research-ekonomiska istrazivanja*, vol. 33 (1), pp. 46—67.

7. Ratynskiy, V. Shostakivska, N. and Pavlykivska, O. (2016), "Problems evolutionary process of production, its management and accounting", *Economics, Management, Law: socio-economic aspects of development*: Collection of scientific articles, Edizioni Magi, Roma, Italia, pp. 112—117.

8. Semenushina, N.V. (2013), "Accounting and financial reporting: problems of harmonization with IFRS", *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya: Finansy i kredyt*, vol. 2, pp. 138—144.

9. Valipour, H. and Kaviani Fard, H. (2017), "The importance of the field of industry in the type of management accounting procedures", *Journal of Accounting Research*, vol. 7 (3), pp. 81—95.

10. Vasquez, A.U. and Naranjo-Gil, D. (2020), "Management Accounting Systems, Top Management Teams, and Sustainable Knowledge Acquisition: Effects on Performance", *Sustainability*, vol. 12 (5), pp. 1—14.

11. Bohataia Y.N. and Evstaf'eva E.M. (2013), "Research of modern trends in the development of accounting and reporting", *Mezhdunarodnyy bukhhal'terskyj uchet*, vol. 25, pp. 2—17.

12. Yvashkevych, V.B. (2015), "Problems of the theory of management accounting and controlling", *Mezhdunarodnyy bukhhal'terskyj uchet*, vol. 7 (349), pp. 2—14.

13. Kantsedal, N.A. (2019), "Accounting of the digital age: expanding terminological boundaries", *Accounting and Finance*, vol. 1 (83), pp. 29—34.

14. Kraus, N. M., Goloborodko, O. P. and Kraus, K. M. (2018), "Digital economy: trends and perspectives of the abangard change of development", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6047> (Accessed 23 March 2021).

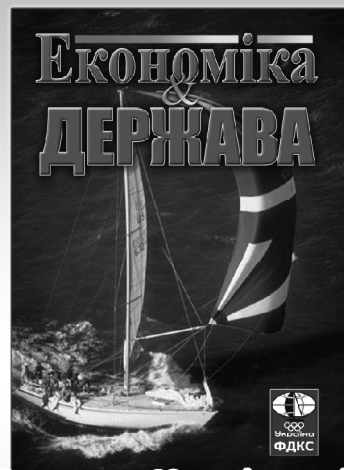
15. Semenushina, N. (2019), "Accounting as an institution: a review of research", *Instytut bukhhal'ters'koho obliku, kontrol' ta analiz v umovakh hlobalizatsii*, vol. 3—4. pp. 7—18.

16. Shyshkova, N.L. (2019), "Prospects for IT-modernization of accounting: updating theory and practice", *Ekonomika pidpriemstva. Ekonomichnyj visnyk*, vol. 3, pp. 149—159.

17. Yastrub'skyj, M.Ya. (2020), "Theory and practice of accounting in the digital economy", *Suchasni pytannia ekonomiky i prava. Zbirnyk naukovykh prats'. Seriya: ekonomichni nauky*, vol. 1 (11), pp. 187—203.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2021 р.

**Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»**

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

**наукове фахове видання України
З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ
(Категорія «Б»)**

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності – **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73